

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele **P. R.**, zastoupeného JUDr. Olgou Krejsovou, advokátkou se sídlem v Praze 2, Lublaňská 267/12, za účasti **Finančního ředitelství v Českých Budějovicích**, se sídlem v Českých Budějovicích, Mánesova 3a, v řízení o kasační stížnosti podané proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 6. 2007, č. j. 10 Ca 38/2007 – 13,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“), kterým tento soud odmítl jeho žalobu na obnovu řízení, vedeného u uvedeného krajského soudu pod sp. zn. 10 Ca 160/2005 a ukončeného jeho rozsudkem ze dne 29. 12. 2005, č. j. 10 Ca 160/2005-24, jímž tento soud zamítl žalobu stěžovatele. Touto žalobou se stěžovatel domáhal, aby uvedený krajský soud uložil Finančnímu ředitelství v Českých Budějovicích (dále též „správní orgán“) povinnost doručit stěžovateli dodatečné platební výměry č. 102/2004, č. 104/2004 a č. 106/2004, všechny ze dne 26. 7. 2004, kterými Finanční úřad v Písku (dále též „správce daně“) po provedené daňové kontrole doměřil stěžovateli daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 1998, 1999 a 2000, s odůvodněním, že dotčené daňové výměry nebyly doručeny stěžovateli jako daňovému subjektu, ač jeho stíhala konkrétní daňová povinnost, nýbrž jen daňovému poradci Z. K., který jej v řízení na základě plné moci zastupoval.

Jako právní důvod kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel spatřuje vady rozsudku v jeho nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a dále ve vadách řízení spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Podle názoru stěžovatele došlo v průběhu předchozího soudního řízení k vážnému pochybení při rozhodování, neboť nebyla v soudním řízení zohledněna zásada „iura novit curia“, když nebylo přihlédnuto k nálezům Ústavního soudu ze dne 29. 11. 2001, sp. zn. III. ÚS 292/01, a ze dne 22. 10. 2001, sp. zn. IV. ÚS 292/01. Protože se stěžovatel o těchto nálezech dozvěděl dodatečně, má za to, že pro něj vyvstaly dodatečně nové skutečnosti, které mohou přímo ovlivnit rozhodnutí soudu, a proto krajský soud rozhodl v rozporu s právními předpisy a zásadami závaznými pro rozhodování, čímž byl stěžovatel zkrácen na svých právech. Aplikace těchto nálezů v soudním rozhodnutí by pro stěžovatele mohla přivodit příznivější rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel je proto přesvědčen, že důvody pro obnovu řízení jsou prokazatelně dány. Podle jeho názoru byla napadeným usnesením odmítnuta žaloba na obnovu řízení jen proto, že se jednalo o žalobu na obnovu řízení proti pravomocnému rozsudku rozhodujícímu o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, přestože by omisivní zásah správního orgánu mohl být kvalifikován jako ochrana před zásahem správního orgánu, přičemž v tomto případě je obnova řízení přípustná. Na základě shora uvedeného proto stěžovatel navrhl zrušení usnesení krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán se ke kasační stížnosti vyjádřil přípisem ze dne 3. 7. 2007, v němž uvedl, že nesdílí názor stěžovatele. Podle správního orgánu je institut obnovy řízení, stejně jako kasační stížnost, mimořádným opravným prostředkem ve správním soudnictví. Z dikce ust. § 114 s. ř. s. zcela jednoznačně vyplývá, kdy je obnova řízení přípustná. Jelikož předmětem předchozího soudního řízení bylo řízení dle ust. § 79 s. ř. s., tedy žaloba proti nečinnosti správního orgánu, není možno obnovu řízení připustit. Nic na tom podle názoru správního orgánu nemění skutečnost, zda stěžovatel mohl či nemohl, popř. měl v předchozím soudním řízení argumentovat příslušnými rozhodnutími Ústavního soudu, či zda tak měl učinit ex offio přezkumný soud. Správní orgán nesouhlasí ani s námitkou stěžovatele, že pod pojem „ochrany před zásahem správního orgánu“ lze podřadit i konkrétní jednání správního orgánu spočívající v nečinnosti. Správní orgán v této souvislosti připomíná, že předchozí žaloba byla stěžovatelem zcela jednoznačně podána jako žaloba na nečinnost, tedy nečinnost ohledně doručování daňových písemností, nešlo tedy o žádný nezákonný zásah správního orgánu. Správní orgán se domnívá, že stěžovatel se nyní snaží zpětně překvalifikovat svou předchozí žalobu tak, aby splnil podmínky v ust. § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Správní orgán má zato, že postup krajského soudu byl v souladu se zákonem, proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Podle ust. § 111 s. ř. s. řízení ukončené pravomocným rozsudkem se na návrh účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější.

Podle ust. § 114 odst. 1 citovaného zákona obnova řízení je přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu, b) ve věcech politických stran a politických hnutí.

Zásadní stížní námitkou stěžovatele je jeho nesouhlas se závěrem krajského soudu, že proti rozsudku vydanému v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu obnova řízení přípustná není. Proto Nejvyšší správní soud zhodnotil obsah spisu Krajského soudu v Českých Budějovicích a napadené usnesení přezkoumal z důvodů uplatněných v kasační stížnosti.

Stěžovatel je přesvědčen, že důvody pro obnovu řízení jsou prokazatelně dány. Podle jeho právního názoru došlo v průběhu předchozího soudního řízení k vážnému pochybení při rozhodování, protože v žalobě na obnovu řízení nebylo přihlédnuto k uvedeným nálezům Ústavního soudu ze dne 29. 11. 2001, sp. zn. III. ÚS 292/01, a ze dne 22. 10. 2001, sp. zn. IV. ÚS 292/01. Stěžovatel namítá, že v soudním řízení měla být zohledněna zásada „iura novit curia“, tedy že stěžovatel nebyl povinen uvedené nálezy Ústavního soudu prokazovat nebo se na ně odvolávat, neboť vycházel z předpokladu, že soud zná právo a ve svém výroku k těmto nálezům přihlédne. Protože se však tak nestalo a stěžovatel se o těchto nálezech dodatečně dozvěděl, má za to, že krajský soud rozhodl v rozporu s právními předpisy a zásadami závaznými pro rozhodování, čímž byl zkrácen na svých právech. Aplikace těchto nálezů v soudním rozhodnutí by pro něj mohla přivodit příznivější rozhodnutí ve věci samé, a proto důvody pro obnovu řízení dány jsou. Krajský soud odůvodňuje odmítnutí žaloby nepřipustností obnovy řízení z důvodu podání žaloby na obnovu řízení proti pravomocnému rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, přičemž obnova řízení by v konkrétním případě byla přípustná pouze proti rozsudku vydanému v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu. Stěžovatel se však domnívá, že tato možnost se vztahuje i na jeho případ, protože pod pojem „ochrany před zásahem správního orgánu“ lze zahrnout jednání jak komisivní, tak omisivní, tedy jak zásah správního orgánu spočívající v konkrétním jednání, tak zásah správního orgánu spočívající v konkrétní nečinnosti, tedy opomenutí.

V této věci považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné uvést, že již v rozsudcích ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 161/2005 - 113, a č. j. 2 Afs 179/2005 - 121, www.nssoud.cz, zdůraznil, že návrh na obnovu soudního řízení, systematicky zařazený v dílu druhém hlavy třetí části třetí s. ř. s., je mimořádným opravným prostředkem v soudních řízeních ve věcech správního soudnictví, jehož smyslem a účelem je ve výjimečných případech umožnit obnovení řízení před správním soudem. Ust. § 111 s. ř. s. k tomu uvádí, že řízení ukončené pravomocným rozsudkem se na návrh účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější. Obnova řízení, i kdyby byly dány „materiální“ podmínky definované v ust. § 111 s. ř. s., ovšem není přípustná vždy, nýbrž jen za splnění dalších velmi striktních podmínek, které stanoví v první řadě ust. § 114 s. ř. s.

Podmínky přípustnosti jsou v tomto ustanovení vymezeny v první řadě pozitivně v tom smyslu, že přípustná je obnova jen u těch druhů řízení, které zákon výslovně vyjmenovává - jsou to řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a řízení ve věcech politických stran a politických hnutí [ust. § 114 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.]. Zákon v tomto ustanovení charakterizuje řízení, v nichž je obnova povolena, jednak materií, jež je jejich předmětem, jednak však – vzhledem k systematice s. ř. s. – také povahou řízení,

jak je v s. ř. s. upravena. Ust. § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak zjevně odkazuje na řízení podle ust. § 82 a násl. s. ř. s., které se vyznačuje tím, že je v něm poskytována ochrana před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, tj. ochrana před „neformálními“ zásahy do subjektivních práv. Ustanovení § 114 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pak zjevně odkazuje na řízení podle ust. § 94 a násl. s. ř. s., tedy na řízení ve věcech týkajících se registrace politické strany nebo politického hnutí, změny jejich stanov, rozpuštění, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti. Vymezení soudních řízení, u nichž je obnova přípustná, je v ust. § 114 odst. 1 s. ř. s. nepochybně provedeno jako vymezení taxativní – jedná se o pozitivní výčet typů řízení, v nichž obnova přípustná je; *a contrario* tedy platí, že v jiných typech řízení než tam uvedených obnova přípustná není.

Negativní podmínky přípustnosti obnovy řízení stanovené v ust. § 114 s. ř. s. pak vymezují, že i když jsou splněny podmínky podle ust. § 114 odst. 1 s. ř. s., tj. i když se jedná o některý ze dvou shora popsanych taxativně vymezených druhů řízení před správními soudy, ani tehdy není obnova přípustná vždy – přípustná je pouze tehdy, nejedná-li se o návrh na obnovu řízení, v němž bylo rozhodnuto o kasační stížnosti (ust. § 114 odst. 2 s. ř. s.), a nejde-li o návrh směřující jen proti důvodům rozhodnutí nebo proti výroku o nákladech řízení (ust. § 114 odst. 3 s. ř. s.).

V případě stěžovatele není splněna pozitivní podmínka podle ust. § 114 odst. 1 s. ř. s., neboť stěžovatel navrhuje obnovu řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, kterou se domáhal, aby krajský soud uložil správnímu orgánu povinnost doručit stěžovateli výše uvedené dodatečné platební výměry správce daně. Řízení o této žalobě jednoznačně není ani řízením o ochraně před zásahem správního orgánu, ani řízením ve věcech politických stran a politických hnutí; zjevně se jedná o řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle ust. § 79 a násl. s. ř. s. Není tedy splněna jedna z nutných podmínek přípustnosti obnovy řízení, jak ji stanoví ust. § 114 odst. 1 s. ř. s. (srov. k uvedenému závěru též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2005, č. j. 3 Azs 219/2005 - 51, publikovaný pod č. 736/2006 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2005, č. j. 4 As 17/2004 - 55, publikovaný pod č. 626/2005 Sb. NSS, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. Na 50/2005 - 25, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že krajský soud postupoval správně, když návrh na obnovu řízení odmítl jako nepřipustný podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť z citovaného ust. § 114 odst. 1 s. ř. s. *a contrario* vyplývá, že návrh na obnovu řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle ust. § 79 a násl. s. ř. s. není přípustný. Nejvyšší správní soud tak s ohledem na výše uvedené nepřisvědčil námitce stěžovatele, že by omisivní zásah správního orgánu mohl být kvalifikován jako ochrana před zásahem správního orgánu. V dalším Nejvyšší správní soud v této stížní námitce odkazuje na výstižné odůvodnění napadeného usnesení, s nímž se zcela ztotožňuje.

Další kasační námitky stěžovatele, týkající se vlastních „materiálních“ podmínek obnovy řízení ve smyslu ust. § 111 s. ř. s., považuje Nejvyšší správní soud, vzhledem k nepřipustnosti návrhu na obnovu řízení v dané věci, za bezpředmětné.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému usnesení krajského soudu důvodné. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní

soud dle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s ust. § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. října 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu